

[Weikop.]

af de varer, jeg her har nævnt, ville indebære tre meget store fordele: at produktionstilladelsessystemet ville falde bort på flere områder, at der sikredes virksomhederne en kontinuerlig drift og endelig, at forbrugerne i større grad end hidtil ville blive forsynet med nogle af de mangelvarer, de savner i så høj grad, og som den højtærede handelsminister rent forsyningsmæssigt burde været interesseret i at få frem.

Den højtærede handelsministers udtalelser med hensyn til tilrettelæggelsen af importen i den nuværende situation lyder hverken klar eller overbevisende. Først siger den højtærede handelsminister, at der kan lægges nogen vægt på synspunktet om, at man hellere skal tage varer hjem end betale gæld, og så tilføjer den højtærede handelsminister, at på længere sigt og med en fremskudt udvikling som forudsætning må målet være et andet, for endelig at sige, at ekspropriationsparagrafferne ikke kan falde bort på grund af den udenrigspolitiske situation.

Se, efter disse udtalelser er det jo meget svært at blive klar over, på hvilken måde den højtærede handelsminister i den øjeblikkelige situation vil gribe importproblemet an. Og selvom det kan virke ganske befriende at være fri for at høre om planer og planer i det uendelige, er det nødvendigt at blive orienteret om den højtærede handelsministers stilling til friere import. Efter handelsministerens udtalelser står efter min opfattelse kun een ting klart: at den højtærede handelsminister betragter forholdene som så usikre, at ekspropriationsbeføjelserne ikke kan falde bort, selv om den højtærede handelsminister, hvis det skulle vise sig nødvendigt, kunne få beføjelserne fra den ene dag til den anden, og i konsekvens heraf bør en friere og større import tilrettelægges i det omfang, det er muligt, med det formål for øje at sikre bedre lagerbeholdninger af råvarer til fremstilling af forsyningsmæssigt vigtige varer. Virksomhederne ville også derved blive i stand til bedre at planlægge deres produktion, hvilket er langt at foretrække for, at den højtærede handelsminister planlægger og binder virksomhedernes produktion gennem særlige produktionsordninger med deraf følgende produktionstilladelser og statslig administration. Man må søge at komme bort fra de statslige fordelingsordninger for råvarer, som er praktiseret såvidt, at virksomheder for at få tildelinger skal være iværksat på en måde, der må anses for hensigtsmæssig, sådan at priserne ikke væsentligt overstiger priserne på tilsvarende varer fra andre virksomheder.

Det er i høj grad beklageligt, at direktoratet for vareforsyning opstiller en sådan forudsætning for tildeling, fordi en tilsvarende bestemmelse i så godt som nøjagtig samme affattelse af den højtærede handelsminister var foreslået indføjet i prisloven, men blev forkastet af tinget ud fra betragtningen om, at det ville være meget betænkeligt at overlade til administrationen at skønne over, om en virksomhed blev drevet hensigtsmæssigt. Under alle omstændigheder strider en sådan fremgangsmåde efter min opfattelse mod vareforsyningslovens ånd og formålsparagraf.

Om vor stilling til ekspropriationsbeføjelserne vil jeg kort og klart sige, at de efter vor mening skal bort. Opstår der en situation der nødvendiggør beføjelser af denne art, vil den højtærede minister på et hvilket som helst tidspunkt kunne stille forslag herom.

Med hensyn til importen af færdigvarer udtalte den højtærede handelsminister ved anden behandling i maj måned, at tilbageholdenhed overfor færdigvareimporten ikke stod i forbindelse med protektionistiske formål, men med valutaknaphed. Nu har vi bedre overblik over valutaforholdene end i maj, men i hvilket omfang man vil indføre færdigvarer af forsyningsmæssig interesse i 1948—49, er ikke helt klarlagt. Efter det foreliggende materiale har råvarer et meget stort fortrin; dog er der en post på ikke mindre end 663 mill. kr. til andre varer, eller $\frac{1}{6}$ af det samlede importprogram, som der ikke er overblik over. Det er derfor ikke uden interesse at kende anvendelsen af disse 663 mill. kr. og blive bekendt med, i hvilket omfang færdigvarer indgår i dette beløb.

Den højtærede handelsminister sagde i sin fremsættelsestale, at det undertiden er nævnt, at man vil opnå et ønskeligt bidrag til saneringen af dansk produktion gennem den konkurrence, en forøget færdigvareimport kan medføre, og den højtærede handelsminister tilføjede, at dette synspunkt indeholder noget rigtigt. Det er klart, at vi ikke ønsker stor arbejdsløshed, og at ingen gør det, men det gælder om at skabe en rimelig balance i tingene. Men når den højtærede handelsminister siger, at han ikke tilstræber protektionistiske formål, og erkender, at færdigvareimport kan medføre en forøget konkurrence, netop den konkurrence, der kan overflødiggøre prisrestriktioner og statsadministration, som forbrugerne og hele erhvervslivet ønsker bragt til ophør hurtigst muligt, må den højtærede handelsminister tage fat på problemet og medvirke til at fremkalde den konkurrence,